

UŽSIENIO LIETUVIŲ REIKALŲ KOORDINAVIMO KOMISIJOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2018 m. spalio 5 d. Nr.
Vilnius

Posėdis įvyko 2018 m. spalio 5 d.

Posėdžio pirmininkas – Saulius Skvernelis, Ministras Pirmininkas, Užsienio lietuvių reikalų koordinavimo komisijos (toliau – Komisija) pirmininkas.

Dalyvavo:

Dalia Henke – Pasaulio lietuvių bendruomenės (toliau – PLB) valdybos pirmininkė (Komisijos pirmininko pavaduotoja);
Algirdas Stončaitis – Lietuvos Respublikos Vyriausybės kancleris (Komisijos pirmininko pavaduotojas)
Elvinas Jankevičius, Teisingumo ministras
Neris Germanas – užsienio reikalų viceministras
Deividas Matulionis – Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas
Darius Urbonas, Vidaus reikalų viceministras
Eitvydas Bingelis, Socialinės apsaugos ir darbo viceministras
Gintaras Vilda, Ūkio viceministras
Gintautė Žemaitytė, Kultūros viceministrė (pavaduoja Ministrę)
Vida Ablingienė, patarėja savivaldybių administravimo klausimais, Lietuvos savivaldybių asociacija
Kornelija Tiesnesytė, vyresnioji patarėja, vykdanči Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus funkcijas.
Vida Bandis – PLB atstovė Lietuvoje;
Alvija Černiauskaitė (Komisijos narė)
Vaidas Matulaitis (Komisijos narys)
Vladas Oleinikovas, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos pirmininkas
Laura Matjošaitytė, Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkė
Antanas Vinkus, Lietuvos Respublikos Seimo narys, LR Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkas
Guoda Litvaitienė, LRT Radijo programų direktorė
Ramojus Kraujelis, Lietuvos Vyriausiasis archyvaras
Vilija Lapėnienė, Generalinė direktorė, Lietuvos statistikos departamentas
Kotryna Stankutė-Jasčėmskienė, Globalios Lietuvos lyderiai
Laura Dilytė-Butkienė – Užsienio reikalų ministerijos Ryšių su bendruomenėmis ir informavimo skyriaus vedėja
Marius Juška – URM Konsulinės teisės ir tarpinstitucinio bendradarbiavimo skyriaus vedėjas

DARBOTVARKĖ:

- 1. Pasirengimas 2019 metų rinkimams ir planuojamam referendumui dėl pilietybės išsaugojimo**
(pristato Lietuvos Respublikos Vyriausioji rinkimų komisija ir Užsienio reikalų ministerija)
- 2. Pasaulio lietuvių metai 2019**
- 3. Kiti klausimai**

SVARSTYTA. Pasirengimas 2019 metų rinkimams ir planuojamam referendumui dėl pilietybės išsaugojimo.

Žiniai. 2018 m. rugsėjo 25 d. Lietuvos Respublikos Seimas pradėjo svarstyti Seimo nutarimo projektą, kuriuo siūlyta paskelbti privalomąjį referendumą dėl Konstitucijos 12 straipsnio pakeitimo, apibrėžiančio pilietybės įgijimą. Pagal pateiktą siūlymą referendumas būtų vykdomas dvi dienas – 2019 m. gegužės 12 d. ir 2019 m. gegužės 26 d. Nutarimo projektas vėl svarstytas Seime spalio 9 dieną bei priimtas plenarinio posėdžio metu spalio 18 dieną.

Pasirengimą 2019 m. įvyksianties rinkimams pristatė Lietuvos Respublikos Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkė Laura Matjošaitytė. Pasisakė Ministras pirmininkas Saulius Skvernelis, PLB pirmininkė Dalia Henke, PLB Valdybos nariai Vaidas Matulaitis ir Vida Bandis, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos valdybos pirmininkas Vladas Oleinikovas, PLB ir Lietuvos Respublikos Seimo Komisijos pirmininkas Antanas Vinkus, Vyriausybės Kanclerio pirmasis pavaduotojas Deividas Matulionis.

Anot PLB pirmininkės, dar nė viena Lietuvos Respublikos Vyriausybė bei Seimas nebuvo taip toli nuėję organizuojant referendumą dėl pilietybės išsaugojimo, šį tikslą remia ir aktyviai jam ruošiasi. Dėkoja Premjerui už poziciją, viliasi, kad visi valstybės vadovai parems referendumą ir aktyviai agituos. Itin svarbi viešinimo kampanija ir agitacija, tikisi, kad svarbiausi sprendimai bus priimti artimiausiu metu, o lėšos pasirengimui, viešinimui ir agitacijai – taip pat bus adekvačios.

Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) pirmininkė informavimo apie pasirengimą kitamet kovo ir gegužės mėnesiais vyksiantiems rinkimams (prezidento, savivaldybių, Europos parlamento), taip pat galimą referendumą dėl pilietybės išsaugojimo. 2016 metais balsuoti užsienyje buvo užsiregistravę 19 tūkst. 400 rinkėjų, iš kurių rinkimuose dalyvavo 16 tūkst. (tuo tarpu išvykimą iš Lietuvos deklaravę yra 301 tūkst. rinkėjų). Rinkimams ir galimam referendumui surengti reikalinga iki 23 mln. EUR, iš kurių referendumui – nuo 1,8 iki 2,5 mln. EUR. LR Vyriausybė yra atsakinga už informavimą dėl referendumo, agitaciją vykdys Seimo nariai, bet agitacijai valstybės lėšos nebus skiriamos. Anot VRK pirmininkės, jau eilę metų kalbama apie galimybę sudaryti atskirą apygardą užsienyje gyvenantiems lietuviams, tačiau tuo atveju balsavusių per rinkimus užsienyje skaičius turėtų išaugti iki įprasto 33 – 35 tūkstančių. Augant aktyvumui, VRK įvertins galimybę sukurti apygardą ne pagal balsavusius, o pagal balsuoti užsiregistravusių žmonių sąrašus.

Ministras Pirmininkas pabrėžė, kad Vyriausybė ir jis asmeniškai remia siūlymus surengti referendumą, o atitinkamos lėšos informavimui bus surastos. Teigiamam rezultatui pasiekti reikalinga bendra strategija, nuolatinis visuomenės nuomonės ir ypač konkrečių tikslinių grupių monitoringas, gerai apgalvotas informavimas bei agitacija. Priminė, kad apklausos rodo palankų gyventojų požiūrį pilietybės išlaikymo klausimu (71 proc.), paragino lietuvių bendruomenės išvijoje siekti kuo aktyvesnio lietuvių dalyvavimo rinkimuose ir referendume.

URM informavo, kad Ministerija pasirengusi aktyviai prisidėti prie referendumo organizavimo užsienyje bei informavimo kampanijos, esant finansavimui, planuojama

įsteigti papildomai 10-12 balsavimo vietų ir tam tikslui komandiruoti apie 20 darbuotojų. Akcentavo sąveikos ir bendradarbiavimo tarp diplomatinė/konsulinių atstovybių ir vietos bendruomenių svarbą.

NUTARTA:

- Kreiptasi į VRK, prašant įvertinti galimybę sukurti balsavimo apygardą užsienyje gyvenantiems lietuviams remiantis balsuoti užsiregistravusių rinkėjų sąrašais
- Lietuvos Respublikos Seimui priėmus atitinkamą sprendimą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė priims sprendimą dėl jos ir kitų institucijų vaidmens vykdant informavimo kampaniją(-as) Lietuvoje ir užsienyje, bei tolesnio bendradarbiavimo su Pasaulio lietuvių bendruomene ir kitomis organizacijomis šiuo klausimu apimties ir formos.

SVARSTYTA. Pasirengimas Pasaulio lietuvių metams 2019.

Žiniai: 2018 m. spalio 2 d. Užsienio reikalų ministerija Vyriausybei pateikė su kitomis institucijomis suderintą Vyriausybės nutarimo „Dėl Pasaulio lietuvių metų minėjimo 2019 metais plano patvirtinimo“ projektą. Projektas parengtas įgyvendinant LR Seimo 2018 m. balandžio 12 dienos nutarimą „Dėl 2019 metų paskelbimo Pasaulio lietuvių metais“ ir atitinkamą 2018 m. balandžio 27 dienos Ministro pirmininko pavedimą. Plane numatyti lygiai 100 renginių, daliai kurių (60) finansuoti papildomai prašoma beveik 549 tūkst. EUR.

PLB ir bendruomenės dėkingos Vyriausybei, Užsienio reikalų ministerijai ir kitoms institucijoms už sėkmingą bendradarbiavimą minint Lietuvos valstybingumo šimtmetį, remiantis šia patirtimi tikisi, kad pavyks sėkmingai kitais metais paminėti Pasaulio lietuvių metus. PLB prioritetinį dėmesį skiria tradiciniam Mokslo ir kūrybos simpoziumui, kuris jau keletą metų nevyko ir dėl kurio kalbasi su Švietimo ir mokslo ministerija bei keletu universitetų, kviečia Ministrą Pirmininką šį renginį globoti. 2019 metai taip pat yra jubiliejiniai Lietuvių Chartos metai (70), todėl tai ne tik tinkama proga paminėti šį jubiliejų, bet ir rasti būdą įvertinti pasaulio lietuvius ir organizacijas už ilgametį indėlį skatinant lietuviškumą bei prisidedant prie Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo bei įtvirtinimo.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės Kanclerio pirmasis pavaduotojas Deividas Matulionis pabrėžė Pasaulio lietuvių metų minėjimo svarbą, taip pat Vyriausybės bei Ministro Pirmininko tam skiriamą dėmesį ir paramą. Artimiausiu metu bus aptartas Užsienio reikalų ministerijos kartu su kitomis žinybomis suderintas metų minėjimo planas, kuris vėliau bus teikiamas Vyriausybei tvirtinti. Siekis yra turėti rimtą ir ambicingą planą, atspindintį ir tai, kad kitamet bus minimas Lietuvių Chartos 70-metis.

NUTARTA:

- Artimiausiu metu išdiskutuoti bei Vyriausybės nutarimu patvirtinti ambicingą „Pasaulio lietuvių metų minėjimo 2019 metais planą“
- Patvirtinus planą, apsispręsti dėl renginių, prie kurių organizavimo galėtų prisidėti Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir kuriuos galėtų globoti Ministras Pirmininkas, taip pat galimų papildomų renginių

Vyriausybės kanclerio pirmasis pavaduotojas

Deividas Matulionis